

Parafia i Kościół pod wezwaniem Matki Bożej Bolesnej i Świętego Andrzeja Apostoła w Strzegomiu.

Kościół parafialny w Strzegomiu to jeden z najpiękniejszych drewnianych kościołów w województwie świętokrzyskim. To perełka drewnianej architektury sakralnej w rejonie.

Warto wybrać się do Strzegomia obejrzeć kościółek i zapoznać się z jego historią. Jak trafić do Strzegomia? Ja wybrałem się drogą wojewódzką od Osieka w kierunku do Staszowa. Na 10 km za Osiekiem skręciłem w lewo na Strzegomek. Po ok. 4 km jazdy drogą przez las, w Strzegomku skręciłem w prawo w drogę do kościoła. Już z daleka zauważyć można było barokową wieżyczkę na kościele. Będąc już na miejscu, obchodzę kościół dookoła i wchodzę do wnętrza. Kościół jest otwarty, gdyż trafiłem na okres pomiędzy mszami. Wystrój kościoła zrobił na mnie duże wrażenie. Po wykonaniu kilku zdjęć wnętrza kościoła spotykam ks. proboszcza Krzysztofa Lechowicza, który właśnie wyszedł z konfesjonału, kończąc spowiedź świętą. Poprosiłem księdza proboszcza o opowiedzenie historii kościoła, Wyraził zgodę i rozpoczął:

Wg historyka Jana Długosza, drewniany kościół pod wezwaniem św. Andrzeja Apostoła w Strzegomiu znany był już w XV wieku. Kolatorem kościoła był król Polski, jako że wieś Strzegom, pozostawała własnością królewską. Natomiast parafia w Strzegomiu wzmiankowana była nieco wcześniej, bo już w 1326 roku. Zapewne istniał w tym czasie już drewniany kościół. Miejscowość Strzegom, to jedna z najstarszych wiosek gminy Rytwiany. Znana była już w XII wieku. Jak doszło do powstania kościoła w Strzegomiu? - zapytuje ks. proboszcza. Jak mówi tradycja, dawnymi laty, w okolicznych lasach na grubego zwierza polował król Kazimierz Wielki. To on polecił w tym miejscu wybudować drewnianą kaplicę, która służyć miała do modlitwy i odprawiania mszy świętej. Pierwotny kościół drewniany w Strzegomiu powstał według różnych źródeł w 1404 lub 1441 roku.

Dotego celu wykorzystano istniejącą już kaplicę, przedłużając ją o dwa przęsła. Obecny trzynawowy, drewniany kościółek wzniesiono z drewna modrzewiowego według konstrukcji zrębowej. Konsekracji kościoła w 1595 roku dokonał biskup krakowski Jan Radziwiłł. W latach 1609- 1875 kościół w Strzegomiu był kościołem filialnym parafii Wiązownica. Jak wynika z opisu wizytacji kościoła, która miała miejsce w latach 1694, 1782 i 1857, stan jego był w opłakanym stanie. Brak funduszy na remonty stopniowo pogarszał stan techniczny kościoła. Dach od strony północnej był zgnity, ściany liche, podłoga zniszczona mówi proboszcz. Dopiero pod koniec dziewiętnastego wieku w kościele rozpoczęto niezbędne prace remontowe.

Pytam ks. proboszcza: - Od kiedy parafia posiada akta parafialne? Parafia w Strzegomiu posiada akta parafialne od 1791 roku. Do parafii należą trzy miejscowości: Strzegom, Strzegomek i Mucharzew z gminy Osiek. Odpusty odbywają się w święto Matki Bożej Bolesnej tj. 15 września. Parafia w Strzego-

miu liczy 1027 dusz. Z tablicy informacyjnej znajdującej się na zewnątrz kościoła dowiaduję się, że kościół w Strzegomiu jest kościołem trzynawowym, orientowanym. Dach kościoła jest stosunkowo wysoki, jednokalenicowy, siodłowy, pokryty jodłowym gontem, z barokową wieżyczką na sygnaturkę. Po kościele oprowadza mnie ks. proboszcz Krzysztof Lechowicz. Wskazuje na nawę główną, która pokryta jest stropem płaskim, oddzielona od niższych naw bocznych rzędami drewnianych słupów. Strop w nawach bocznych jest ukośny. Nad stropem kruchty zachodniej

znajduje się chór muzyczny z elektrycznymi organami. Kierujemy się w kierunku prezbiterium. Ściany krótkiego, zamkniętego wielobocznego prezbiterium, pokryte są na całej wysokości piękną późnorennesansową boazerią. Proboszcz pokazuje je i omawia poszczególne tematy jakie one przedstawiają. Kościół posiada trzy ołtarze. Zatrzymujemy się przed ołtarzem głównym. Jak mówi ks. proboszcz, ołtarz główny jest późnorennesansowy z obrazem Matki Bożej Bolesnej przedstawiającej sugestywną Pięć, oraz św. Andrzeja Apostoła. Wystrój kościoła posiada późnorennesansowe wyposażenie i liczne polichromie. Ołtarze boczne są barokowe. Przed wejściem do zakrystii, po lewej stronie w prezbiterium znajduje się piękna, późnorennesansowa ambona.

Na ambonę ks. proboszcz zwrócił szczególną uwagę. Bardzo ciekawie wykonana i godna uwagi jest również XVI wieczna chrzcielnica, kuta w kamieniu z barokową pokrywą. Przed chrzcielnicą zatrzymaliśmy się na dłużej. Portal południowy kruchty wykonany jest w stylu późnego gotyku, modrzewiowy. Balustrada chóru, z rzeźbą św. Andrzeja pochodzi z XVII wieku. Przy kościele stoi dzwonnica drewniana o konstrukcji słupowej, opierzona deskami sosnowymi z lat trzydziestych ubiegłego roku. O historii dzwonnicy i jej remoncie opowiada kościelny, a zarazem organista w tutejszym kościele. Należy zaznaczyć, mówi kościelny, że główne belki drewniane i konstrukcja szkieletowa w czasie remontu nie były wymieniane. Pozostały oryginalne, liczą sobie około 400 lat.

Otwiera drzwi do dzwonnicy i pokazuje wnętrze. Zawieszono wewnątrz są trzy dzwony, w tym jeden gotycki z XVI wieku. Widać uzupełnienia w drewnianych belkach nośnych.

Zbudowana została na planie kwadratu, posiada dach namiotowy, pokryty gontem ze sterczyną. Ogrodzenie kościoła i dzwonnicy wykonano z kamienia polnego. Zapytuję ks. proboszcza o prace konserwatorskie w kościele i o jakieś niespodzianki. -W czasie prowadzonych prac konserwatorskich w 2002 roku w prezbiterium, w skrytce za boazerią, znaleziono figurkę - odpowiada proboszcz. Figurka przedstawia Chrystusa Zmartwychwstałego i pochodzi z XVI wieku. Aktualnie znajduje się w muzeum diecezjalnym w Sandomierzu. W 1927 roku rozpoczęto kolejne prace w celu przedłużenia korpusu nawowego o dalsze dwa przęsła w kierunku zachodnim. Przesunięto także chór i na nowo oszalowano deskami kościół. Prace zakończono w wakacje 1939 roku, tuż przed wybuchem II wojny światowej - opowiada proboszcz. Za probostwa ks. Kazimierza Stolarskiego w latach 1981- 1982 wybudowano murowany budynek plebani. Budowę prowadził Mieczysław Adamczyk, mieszkaniec Strzegomia - mówi jeden z mieszkańców wsi udający się na mszę. Od 2002 roku proboszczem parafii w Strzegomiu jest ks. mgr Krzysztof Lechowicz. Ksiądz proboszcz jest również poetą, pisze wiersze. Ostatnio wydał tomik wierszy pod tytułem „Wszystko za mało”. Przed księdzem Krzysztofem Lechowiczem, proboszczami w parafii Strzegom byli między innymi: ks. Kazimierz Sobczyk, ks. Kazimierz Stolarski (29 lat probostwa), ks. Mieczysław Kołsud, ks. Kalinowski i ks. Jagiełło, - mówi inny mieszkaniec zmierzający do kościoła na mszę.

W 2012 roku bardzo uroczystie obchodzono 700 lecie istnienia parafii i kościoła w Strzegomiu. W 2017 roku z wizytą w Strzegomskim kościele gościł bp sandomierski opowiada inna mieszkanka wsi. Na zakończenie zwiedzania kościoła, zapytałem ks. proboszcza o dokonania w parafii Matki Bolesnej i św. Andrzeja Apostoła w ostatnich latach. W minionych piętnastu latach - mówi ks. proboszcz, przeprowadzono konserwację feretronu z XVIII wieku, zostały zakupione krzesła do kościoła, kandelabry ołtarzowe, kinkiety ścienne, organy elektryczne WISCONT, figury aniołów, kielich mszalny, ocieplono ławki, odnowiono wejście do kancelarii, ogrodzono drugą część cmentarza, zakupiono liczne ornaty, obrusy, świece, tła dekoracyjne, ufundowano relikwiarz, szafę na ornaty, część figur aniołów i kielich, figurę Chrystusa Miłosiernego, kandelabry na boczny ołtarz, wykonano kilka nowych ławek. Wykonano gruntowny remont elewacji budynku plebanii, wymieniono okna i dach. Budynek ocieplono i wykonano nowe tynki. Co w najbliższym czasie, jaki remont przewidziany jest w kościele? - zapytuje. Kolejny remont, jaki czeka kościół, to wymiana więźby dachowej i pokrycia (gontu) na kościele mówi proboszcz. Bardzo dziękuję księdzu proboszczowi za poświęcony czas i przekazanie cennych informacji tym, jakże pięknym i historycznym kościółku. Szczęść Boże. Opuszczając kościół zwróciłem uwagę na sędziwy wiąz rosnący w pobliżu kościoła liczący sobie ok. 300 lat. W parafii działa 5 róż różańcowych żeńskich, 2 męskie, 1 młodzieżowa. Do liturgicznej służby ołtarza należy ponad 20 chłopców, do scholi 15 dziewcząt. Warto zaznaczyć, że kościół w Strzegomiu leży na Świętokrzyskim Szlaku Architektury Drewnianej. Od Strzegomia 6 km na wschód prowadzi droga do Niekrasowa.

Źródło: Akson Miesięcznik Świętokrzyski nr 11(34) listopad 2017, Andrzej Cebula

Gmina Rytwiiany - www.rytwiany.com.pl/index.php?newsid=2804